

Avdelningen för behörighet och
statsbidrag
Anna Eneroth
anna.eneroth@socialstyrelsen.se

Utbildningsdepartementet

Socialstyrelsens yttrande över promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar, Universitetskanslersämbetets delrapport 2023:1 En översyn av bestämmelserna i antagningsregistret, och Universitetskanslersämbetets slutrapport 2023:22 En översyn av förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor

Utbildningsdepartementets dnr. U2025/01933

Sammanfattning

Socialstyrelsen konstaterar att de förslag som förs fram i Universitetskanslersämbetets (UKÄ) rapporter (2023:1 och 2023:22) inte innebär några praktiska förändringar för Socialstyrelsen, gentemot hur det fungerar i praktiken idag. Socialstyrelsen har därför inget att erinra mot förslagen. Detta ställningstagande förtydligas under rubriken ”Socialstyrelsens synpunkter på förslag och bedömningar”.

Socialstyrelsen är positiv till promemorians – Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar – förslag om att fler högskoleutbildningar som leder till behörighet inom hälso- och sjukvården och som bedrivs vid statliga universitet och högskolor, samt hos enskilda

utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examen, ska omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till utbildningen. Socialstyrelsen tillstyrker förslaget men önskar lämna synpunkter beträffande utbildningarna till kiropraktor och naprapat.

Socialstyrelsens synpunkter på förslag och bedömningar

Universitetskanslersämbetets delrapport 2023:1 En översyn av bestämmelserna i antagningsregistret

Inhämtning av uppgifter (4 kap. 5 §)

Socialstyrelsen har inget att erinra mot förslaget. UKÄ uppger i sina överväganden att Universitets- och högskolerådet (UHR) har redogjort för varifrån uppgifter idag inhämtas till antagningsregistret, och att uppgifter om yrkeslegitimation inhämtas från Socialstyrelsen.

UHR har föreslagit en bestämmelse i förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor, här kallad förordningen, som tydliggör varifrån uppgifter får inhämtas till sökande- och antagningsregistret, däribland att uppgifter får hämtas in från Socialstyrelsen. UKÄ instämmer i att det bör tydliggöras i förordningen varifrån uppgifter till sökande- och antagningsregistret får hämtas in och föreslår i huvudsak att bestämmelsen ska utformas enligt UHR:s förslag.

Socialstyrelsen konstaterar mot den bakgrunden att den föreslagna bestämmelsen inte innebär någon skillnad från hur förhållandena ser ut idag, det vill säga att uppgift om yrkeslegitimation inhämtas från Socialstyrelsen. Socialstyrelsen har därför inget att erinra mot förslaget.

Universitetskanslersämbetets slutrapport 2023:22 En översyn av förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor

Studiedokumentationssystemet Ladok

UKÄ har under rubriken ”Socialstyrelsen” återgett hur utlämnandet till Socialstyrelsen går till.

Socialstyrelsen önskar förtydliga ett utlämnande av uppgifter till Socialstyrelsen sker efter frågor via API. Utlämningen omfattar uppgifter om examen, resultat och tillgodoräkningen, och är inte begränsad till enbart de yrkesexamina som Socialstyrelsen behöver för att utfärda legitimation. Socialstyrelsen behöver fler uppgifter ur studieregistret i sin handläggning då Socialstyrelsen bland annat behöver göra en bedömning av om en sökande har visat att hen på annat sätt, än genom att avlägga den examen som krävs, har förvärvat motsvarande kompetens enligt 4 kap. 2 § patientsäkerhetslagen (2010:659). Dessutom kan ett stort antal kurser ligga till grund för förskrivningsrätt som sjuksköterska. Det är svårt för Socialstyrelsen att förutse exakt vilka uppgifter från en högskolas studieregister som vi kan behöva i vår handläggning.

Elektroniskt utlämnande av uppgifter (2 kap. 8 §)

Socialstyrelsen har inget att erinra mot förslaget. UKÄ konstaterar att det av nu gällande bestämmelse, 2 kap. 6 § förordningen, framgår vilka myndigheter och andra som kan få vissa uppgifter utlämnande på medium för automatiserad behandling från en högskolas studieregister.

Socialstyrelsen har enligt nu gällande bestämmelse rätt att ta del av uppgifter ur en högskolas studieregister, om uppgifterna behövs för att handlägga ärenden om utfärdande av yrkeslegitimation eller meddelande av annan behörighet för ett yrke (se 2 kap. 6 § 6 förordningen). Utlämningen sker idag till Socialstyrelsen efter frågor via API.

UKÄ föreslår att bestämmelsen ska få en ny numrering (2 kap. 8 §) och konstaterar att bestämmelsen, som tidigare, endast gäller elektroniskt utlämnande av uppgifter på annat sätt än genom direktåtkomst. Bestämmelsen får delvis en ny lydelse, då UKÄ föreslår att begreppet ”uppgifter på medium för automatiserad behandling” ersätts med lydelsen ”lämna ut personuppgifter elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst”. Enligt UKÄ:s förslag förblir lydelsen i punkten 6 densamma som idag.

Socialstyrelsen konstaterar mot den bakgrunden att den bestämmelse som UKÄ föreslår har samma innebörd som den bestämmelse som gäller idag (2 kap. 6 § 6 förordningen), trots den delvis ändrade lydelsen. Socialstyrelsen har därför inget att erinra mot förslaget.

Promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar

4.2 Vilka utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom hälso- och sjukvården ska omfattas av belastningsregisterkontroll?

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget att samtliga högskoleutbildningar som leder till examina som ligger till grund för legitimation enligt 4 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska omfattas av det föreslagna systemet med belastningsregisterkontroll. Socialstyrelsen instämmer i bedömningen att det inte finns skäl att göra skillnad mellan de olika högskoleutbildningar som ligger till grund för reglerade hälso- och sjukvårdsyrken.

Socialstyrelsen noterar att samtliga utbildningar som leder till legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården omfattas av förslaget, förutom utbildningarna till kiropraktor och naprapat.

Socialstyrelsen är medveten om att utbildningarna som leder till legitimation som kiropraktor och naprapat inte är en reglerade högskoleutbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) och dessa därmed inte omfattas av förslaget i promemorian. Socialstyrelsen anser dock att dessa yrken är relevanta att nämna, eftersom kraven beträffande den sökandes lämplighet vid en ansökan om legitimation ser likadant ut för kiropraktorer och naprapater som för resterande legitimationsyrken inom hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsen gör, liksom för övriga legitimationsyrken, alltid en kontroll mot belastningsregistret enligt 16 c § förordningen (1999:1134) om belastningsregister vid ansökan om legitimation som kiropraktor eller naprapat. En sådan kontroll kan leda till att den sökande nekas legitimation som kiropraktor eller naprapat om Socialstyrelsen bedömer att den sökande har gjort sig skyldig till ett allvarligt brott som är ägnat att påverka förtroendet för denne. Den sökande skulle i ett sådant fall nekas legitimation som kiropraktor eller naprapat efter att hen fullgjort den utbildning och den praktiska tjänstgöringen som krävs för yrket.

Som skäl till förslaget i promemorian om belastningsregisterkontroll inför antagning till utbildning förs det bland annat fram att det är viktigt att patienter och anhöriga känner förtroende för de personer som de möter inom hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen anser att detta även gäller för personer som genomgår utbildning eller praktisk tjänstgöring till kiropraktor eller naprapat.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Zara Warglo. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Anna Persson deltagit. Juristen Anna Eneroth har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Zara Warglo

Anna Eneroth